

ԵՐԿՈՒՆԱԲԹԻ, 27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 2023

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՈՐԹ (միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, կուր ինձ իմաստութիւն պարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս յիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 22 ԳՈՒՀԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ

Օրհնութիւն երգեցէք Տիրոջ, դուք՝ աստուածավախ մարդիկ,
փառաւորեցէք զայն, դուք՝ սերունդները մեր հայրերուն.
վախցէք անկէ, ով զաւակներ Աստուծոյ ժողովուրդին:
Որովհետեւ չանպեսեց ու չարհամարհեց փառապետալին աղօթքը,
անկէ երես չդարձուց, այլ՝ զինք կանչած արեւն լսեց:
Ժողովուրդիդ մեծ հաւաքոյթին մէջ պիտի օրհներգեմ քեզ,
քու երկիւղ ունեցողներուն դիմաց պիտի ընծայեմ ուխտած զոհերս:
Չքաւորները պիտի ուրեւն ու կշտանան,
Տէրը պաշտելու եկողները պիտի օրհներգեն զայն:
Տէրը երկար ու երջանիկ կեանք տայ անոնց:
Աշխարհի չորս կողմերը պիտի դառնան եւ ընդունին Տէրը,
բոլոր ժողովուրդներն ու ցեղերը պիտի գան անոր երկրպագելու:
Որովհետեւ թագաւորութիւնը Տիրոջն է,
ան է որ կը փրկէ ազգերուն վրայ:
Անոր առջեւ պիտի խոնարհին աշխարհի բոլոր յղփացածները,
անոր առջեւ ծունկի պիտի գան բոլոր հող իջնողները,
մահկանացու բոլոր մարդիկ:
Գալիք սերունդները Տիրոջ պիտի ծառայեն,
եւ անոր մասին պիտի պատմուի գալիք բոլոր դարերուն:
Սերունդները ապագայ սերունդներուն պիտի պատմեն
Տիրոջ արդարութիւնը եւ անոր գործերը:

ՇԱՐԱԿԱՆ- ԱՂՈՐԹ

*Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենատար Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցեղոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղեղոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:*

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ էո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի մանապարհ,
ի մնջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա՛ էո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ԳՈՀԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳ

Ահա գանգապի բառերը կը փոխարինուին փառաբանանքի ու շնորհակալութեան բառերու: Շաբունակութիւնը 22րդ Սաղմոսին, ուր Դաւիթ փառապանքի, ցափ, ու լքումի վիճակի մէջ, Աստուծոյ ուղղելով իր խօսքը, որ ինչո՞ւ արդեօք զիս լքեցիր, մենակ թողեցիր, սակայն, այս բառերուն մէջ մենք տեսանք Քրիստոսի կերպարը, եւ ահա այդ գանգապի բառերը կը փոխարինուին փառաբանանքի: Այդպէս ալ աւարտած էր նախորդ հապտուածի վերջին գոգը. «Քու հոչակդ եղբայրներուս պիտի պարմեն, ժողովուրդիդ հաւաքոյթին մէջ քեզ պիտի օրհնեղան»:

Ահա այդ օրհներգութեան բաժինն է, որ այսպէղ կը ներկայանէ: Օրհներգութեան հետ մէկտեղ նաեւ յաղթանակի երգ է: Քրիստոս իր փառապանքին մէջ իսկ կը տեսնէ իր յաղթանակը: Եւ այդ յաղթանակը քանի մը կէտերու մէջ կը ներկայացուի:

ա. Եկեղեցւոյ հասարակութիւնը: Երբ կ'ըսէ. «Ժողովուրդիդ հաւաքոյթին մէջ քեզ պիտի օրհնեղան»: Հաւաքոյթ բառը այսպէղ կը նշանակէ, այն հաւաքը ուր Աստուծոյ ժողովուրդը պիտի հաւաքուի: Անոնք ինչպէս պիտի հաւաքոյթ կազմեն, եթէ ոչ, լսելով Աստուծոյ խօսքը, Անոր բերած բարի լուրը, Արքայութեան ատերիսը, Ահա Քրիստոսի աշխարհ գալուն ու Անոր խաչուելուն նպատակն ու ծրագիրը ուրիշ բան չէր եթէ ոչ, Աստուծոյ արքայութեան քարոզութիւնը: Այդպէս ալ կը ներկայացնէ Մարթնոսի Աւերարանիչ. «Յիսուս կը քարոզէր Աստուծոյ արքայութեան մասին, կը սորվեցնէր եւ կը բժշկէր»:

բ. Ահա ճիշդ այս եկեղեցւոյ մէջ է որ Աստուծոյ սուրբ անունը կը փառաւորուի ու պիտի փառաւորուի: Եւ ինչո՞ւ այդ սուրբ անունը փառաւորուի, ճիշդ այդ մեծամեծ գործերուն համար, եւ այդ մեծամեծ գործերը կարարուած Քրիստոսի խաչելութեամբ, թաղմամբ, եւ յարութեամբ: Այլ խօսքով՝ փրկութեան գործը: Մարդուն շնորհելու մեղքերու քաւութիւն եւ թողութիւն, ժառանգորդ դարձնելու երկինքի արքայութեան:

Սաղմոսին երկրորդ բաժինը, ուր առաջին համարը կը ներկայացնէ, թէ ովքեր են եւ ովքեր պէտք է ըլլան հաւաքոյթին եկող մարդիկը:

ա. Աստուածավախ: Աստուածավախ բառը, մէկ այլ ուրիշ տեղ ալ կ'արտայայտուի Դաւիթ, որ անոնք են, որոնք մեղքէն ու չարիքէն հեռու կը մնան: Աստուածավախ մարդը վախի ու սարսափի մէջ ապրող մարդը չէ, որովհետեւ Առաքեալը պիտի ըսէ. «Հոն ուր սէր կայ, հոն վախ չկայ»: Ուրեմն, աստուածավախութիւնը, մեղքէն հեռու մնալու վիճակն է: Ովքեր են հաւաքոյթին մասնակից եղող մարդիկը, այն մարդիկն են, այն սերունդն են, մեր հայրերուն: Աստուածաշունչին մէջ երբ կը հանդիպինք «մեր հայրերուն» արտայայտութեան, նկարի ունի, Աբրահամի, Իսահակի եւ Յակոբի: Այս անունները մեզ կը յիշեցնեն այդ անձերուն ունեցած հնազանդութիւնը, հաւաքարամութիւնը եւ հաւաքը առ Աստուած: Ուրեմն, յիշեցում մըն է, փառաւորեցէք զայն, դուք՝ սերունդները մեր հայրերուն: Այնպէս ինչպէս մեր հայրերը փառաւորեցին, դուք ալ իբրեւ անոնց սերունդները, նոյնպէս փառաւորեցէք: Ի վերջոյ, այդ հայրերուն ճամբով, անոնց սերունդները Աստուծոյ ժողովուրդին գաւակները պիտի ըլլային: Ուստի, կը յիշեցնէ, վախցէք անկէ: Այսինքն՝ շարունակեցէք այդ աստուածավախութիւնը, մեղքէն ու չարիքէն հեռու մնալու ընթացքը: Ինչո՞ւ օրհնութեան երգեր երգել, ինչո՞ւ փառաւորել, «Որովհետեւ Աստուած չանտեսեց ու չարհամարիտեց փառապետալին աղօթքը: Անկէ երես չդարձուց, այլ՝ երբ կանչեց, Ան լսեց»: Այս տողերը կու գանք ցոյց տալու, որ Աստուած կը լսէ, եւ երբ ժամանակը գայ նաեւ կը պարասխանէ:

Կրկնութեան գնով, դարձեալ կու գայ ըսելու, որ պիտի օրհնեղանք քեզ ժողովուրդիդ մեծ հաւաքոյթին մէջ, եւ քու երկիւղ ունեցողներուն դիմաց ուխտած գոհերս պիտի ընծայեն: Ահա կարարուելիք բարիքները, «Չքաւորները պիտի ուտեն ու կշտանան»: Ինչ է այն ուտելիքը որ ջքաւորները պիտի ուտեն, ու երբ ուտեն պիտի կշտանան: Քրիստոսի խօսքին հետ եթէ համեմատենք, «Երանի անօթիներուն, որովհետեւ անոնք պիտի կշտանան»: Ինչ է անոնց կերածը, որ պիտի կշտանան: Եթէ խօսքի շրջագիծը հաւաքոյթ բառին հետ պահենք, ապա այդ հաւաքոյթին ինչ է որ կը հրամցուի, եւ որու է որ կը հրամցուի: Եթէ ուսուցաւ այդ հաւաքոյթը Աստուծոյ եկեղեցւոյ մասին է, ուրեմն այնպէղ հաւաքուողները ջքաւորներ են, ինչո՞վ ջքաւորներ են: Քրիստոսի կ'ըսէ. «Երանի հոգիով աղքատներուն»: Չքաւոր բառն ալ այն նոյն աղքատն է, չունեւորը: Երբ կու գայ այդ հաւաքոյթին այնպէղ ուտելու եւ կշտանալու: Այնպէղ հրամցուածը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ նոյնինքն՝ մարմինն ու արիւնը Փրկչին: Առաւել եւս այնպէղ հրամցուածը Աստուծոյ խօսքին ճաշակումն է, այնպէս ինչպէս Քրիստոս իր փորձութեան պահուն պիտի ըսէր. «Մարդ միայն հացով չապրիր, այլ՝ Աստուծոյ խօսքով»: Ահա կշտանալու կողքին մէկ այլ ուրիշ խոստումն ալ կայ, երկար եւ երջանիկ կեանքի խոստումը: Յաճախ մենք փարբեր փոճական օրերու առիթներով իրարու մաղթանքներ կ'ընենք

ըսելով. երկար եւ առողջ կեանք ունենաք, եւայլն: Այսպէղ փրուած երկար եւ երջանիկ կեանքը յաւիտենական կեանքն է:

27 հմրը ցոյց կու փայ գալիք կատարուելիք այն երեւոյթը ուր աշխարհի չորս կողմերէն պիտի դառնան Աստուծոյ: Քրիստոսի աշակերտները պիտի ըլլային այն առաքեալները, որոնք պիտի վկայէին իրենց փեսածին, լսածին ու շօշափածին մասին: Իրենց քարոզութեամբն ալ լսողներ դարձի պիտի գային եւ ընունէին Տէրը, ու Անոր երկրպագութիւն պիտի ընէին: 28 հմր, ինչո՞ւ, որովհետեւ, «Տիրոջ կը պատկանի թագաւորութիւնը, Ան է որ կը փրէ ազգերուն վրայ»: Այո, որքան ալ թագաւորներ, իշխաններ, պետեր, պետութիւններ կան, ի վերջոյ, այդ բոլորը ժամանակաւոր բնոյթ ունին: Այսօր պատմութեան էջերը կը վայեն, թէ անցեալին ինչպիսի թագաւորներ, կայսրեր, թագաւորութիւններ, կայսրութիւններ եղած են, բայց այսօր անոնք գոյութիւն չունին:

29 հմր, ահա աշխարհի բոլոր յղիացածները Աստուծոյ առջեւ պիտի խոնարհին, այն նոյն բառերը ինչ որ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ. «բոլորը խունկի պիտի գան Անոր առջեւ: Երկնայինները, երկրայինները եւ սանդարամեփականները»: Իսկ այսպէղ ակնարկութիւնը միայն հող իջնողներուն եւ մահկանացու մարդոց համար է: Պօղոս Առաքեալ քիչ մը աւելի անդին կ'երթայ ներառելու բոլորը:

30 եւ 31 հմրները քիչ մը փարբեր ձեւով, բայց նոյն միտքը կ'արտայայտեն. «Գալիք սերունդները Տիրոջ պիտի ծառայեն, ու Անոր մասին իրի պատմուի» եւ ի՞նչ պիտի պատմուի: Աստուծիս արդարութեան ու Անոր գործերուն մասին: Այսօր ալ մենք, որպէս Աստուծոյ հաւաքոյթին ժողովուրդը, որքանով կը պատմենք գալիք սերունդներուն Աստուծոյ արդարութեան ու Անոր գործերուն մասին: Ճիշդ է, փակաւին առաջին շաբաթն է, մեծ պահեցողութեան, բայց քանի մը շաբաթներ յետոյ, եւ այդ շաբաթները շուր կ'անցնին, պիտի դիմաւորենք մեր Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ յարութիւնը, ի՞նչ պիտի պատմենք մեր սերունդներուն, հաւկիթ ներկելու կամ չէօրէք շինելու, եւ կամ հոգ չէ, հաւկիթ ներկած ժամանակ նոյնիսկ պատմելու Քրիստոսի բերած փրկութեան մասին, մեր մեղքերուն քաւութեան ու թողութեան մասին: Աստուծոյ արքայութեան ժառանգորդ դառնալու մասին: Սուրբ Հոգիին փաճարը ըլլալու մասին: Որովհետեւ խօսքերը յստակ են ու պարզ, Անոր առջեւ բոլոր մահկանացուները պիտի խոնարհին: